

col·laboració

El jaciment arqueològic del Vila-sec: el material no ceràmic

Josep Francesc Roig Pérez
(CODEX-Arqueologia i Patrimoni)

Introducció

Dins del *Butlletí* del Centre d'Estudis Alcoverencs número 115, any 2008, pàgines 67-83 i sota el títol "El jaciment arqueològic del Vila-sec: el material ceràmic" vam presentar diferents exemplars ceràmics fabricats en aquesta bòbila entre els segles I i II dC. No vam donar a conèixer altres tipus de material per tal de donar rellevància a aquesta producció pròpia. És ara, en un treball a part, on volem destacar altres tipus d'objectes exhumats durant la intervenció arqueològica. Ens referim a la vaixel·la vítria, als objectes d'os i als metalls.

El material no ceràmic

Durant la intervenció arqueològica portada a terme al jaciment del Vila-sec es recuperaren un total de 59.196 fragments ceràmics. El material no ceràmic tan sols sumaven 189 individus, menys d'un 1 per cent del total exhumat. Aquest grup és format per 49 fragments de vaixel·la de vidre, 2 fragments d'os treballat, 135 objectes metàl·lics i 3 monedes. Un conjunt d'objectes poc nombrós a causa del fet que són objectes molt delicats —alguns inusuals— per a un establiment industrial, però tot i així pensem que

val la pena donar-los a conèixer. En les dues figures que acompanyen el text hi ha representades les peces millor conservades.

Entre els objectes de vidre (49 fragments) es recuperaren fragments de gots i copes que formarien part de la vaixel·la de taula. Es tracta de recipients fets a motlle, amb la tècnica del bufat o combinant-les, com el bol de costelles forma lsings 3b (número 7). Pel que fa als colors, hi predominen el blau, el verd i el groc, i en menor nombre els blancs, els transparents i les combinacions, com ara el fragment de got número 6. Cal destacar també un fragment de bol de pasta de vidre (número 8) elaborat amb la tècnica que es coneix com *millefiori*, que permet combinar en una sola peça diferents tonalitats cromàtiques. La peça número 5 és un fragment de vareta usada per a la barreja de perfums i ungüents.

Pel que fa als objectes d'os, tan sols en vam poder recuperar dos fragments, la part inferior d'un *stilus* o punxó per a escriure (número 9) i un fragment d'una possible frontissa per a caixeta de fusta.

Els ferros del Vila-sec (96 objectes) són quasi sempre claus, la majoria usats per lligar els diferents elements que formaven les grans estructures de fusta que sustentaven la coberta de les naus industrials. Presenten una longitud d'uns 10 cm de llargada, tija de secció quadrada i cabota plana i circular (número 10) o plana i rectangular (número 11). D'aquest mateix metall en destaquen també una piqueta (número 12), un recollidor (número 13), un ganivet (número 14), un fragment d'una possible rella i un tascó.

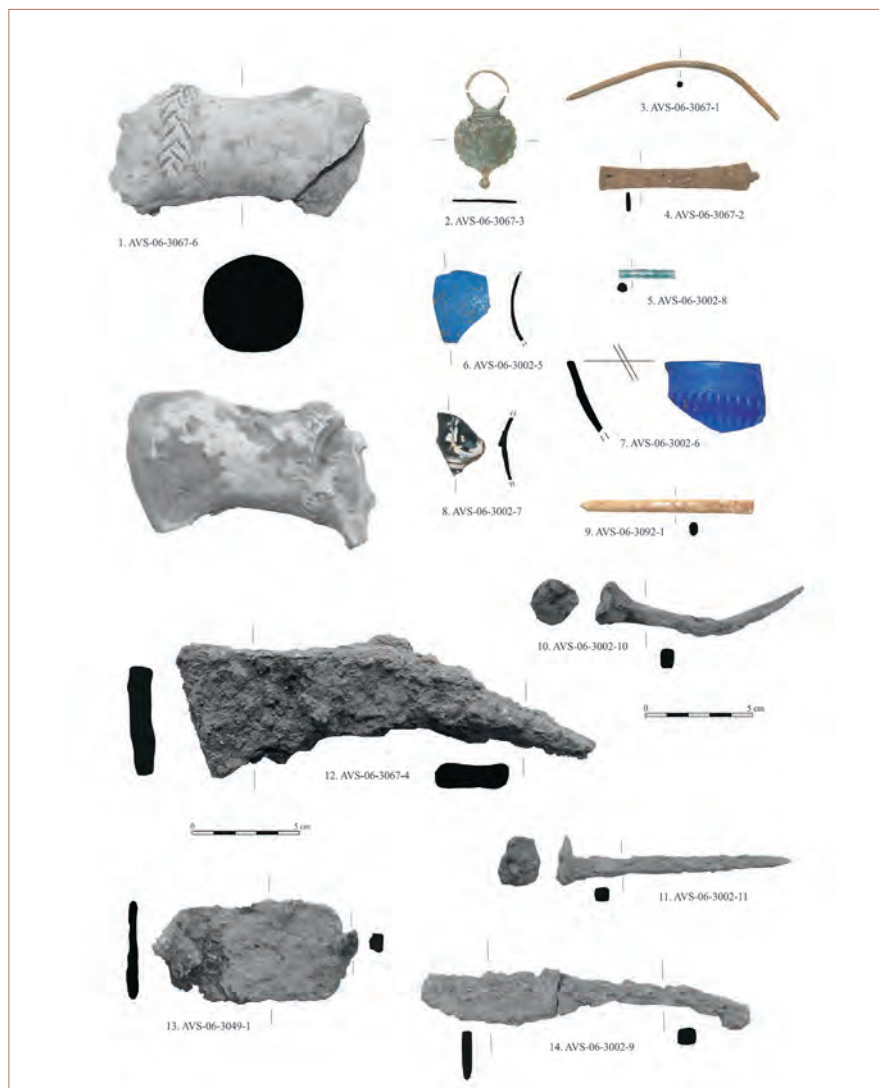
El grup dels bronzes (25 en total) és més ric que el dels ferros i ofereix més diversitat pel que fa al seu ús. Es poden dividir segons la seva funció, en objectes d'ús personal o d'abillament (fíbules), objectes de mobiliari (fragment d'un possible mirall, aplics i cantoneres per a caixetes de fusta), armella (número 2) i anses de recipients (número 3 i 4).

El conjunt d'objectes de plom és molt reduït (14 objectes) i bàsicament és format per petits fragments de tub i un parell de fragments de grapa per a la reparació de grans recipients ceràmics.

La peça número 1, tot i que és de ceràmica, la incloem també en aquest treball pel fet que es tracta d'una estatueta votiva en forma de lleó.

I en darrer lloc, però no de menys valor, es van poder recuperar 3 monedes (números 15 i 16). Estudi numismàtic a càrrec de l'arqueòloga Immaculada Teixell Navarro.

Núm. Peça	Autoritat emissora	Data Emissió	Metall	Valor	Pes	Diàm.	Eixos	Ceca	Anvers	Revers	Ref.
3002-1	-	A partir s. III dC	AG	Antonià	1.5	18	12	-	Cap radiat a d. Il·legible.	Figura dempeus mirant a e. Il·legible.	
3067-1	Tiberi	21/22 - 37 dC	AE	Du - pondi	14.6	33	9	Tàrraco	Estàtua d'August sedent a e., portant pàtera a mà d. i ceptre a e. Gràfila de punts. Llegenda: ⚡ DEO ⚡ ⚡ AVGVSTO	Temple octàstil sobre pòdium amb escalinata central. Gràfila de punts. Llegenda: ⚡ AETERNITATIS - AVGVSTAE ⚡ CVTT	RPC 224
3067-2	-	Primera meitat del segle II aC	AE	As	14.5	26	7	Kese	Cap d'home a d.; mantell al coll amb fibula; al darrera, conuocòpia. Gràfila lineal.	Genet a d. amb palma a la mà; al dreta, [CSE] sobre línia. Gràfila lineal.	Villa-ron-ga 1985, 58-2.

Figura 1. Material delicat recuperat durant la intervenció. Número 1: estatueta votiva de ceràmica en forma de lleó; número 2: armella de situla (galleda); número 3: fragment de nansa mòbil de situla; número 4: fragment de nansa de recipient de bronze; número 5: fragment de vareta per a la barreja de perfums i ungüents; número 6: fragment de got de color blau amb puntets blancs i grocs; número 7: bol de vidre forma lsings 3b de color blau; número 8: possible fragment de bol de color blavós amb decoració de motius florals de color blanc i groc; número 9: stilus d'os; números 10 i 11: claus de ferro; número 12: piqueta de ferro; número 13: recollidor de ferro, i número 14: ganivet de ferro.

15. AVS-06-3067-203

16. AVS-06-3067-204

Figura 2. Monedes. Número 15: dupondi de Tiberi; número 16: as ibèric.

Bibliografia

- BURNETT, A. M.; AMANDRY, M; RIPOLLÈS, P.P. 1992, *Roman Provincial Coinage* (RPC Vol. I), British Museum Press, London.
- CODEX. 2008, *Memòria dels treballs de delimitació arqueològica al jaciment del Vila-sec afectat pel projecte de millora i desdoblament de la G-14 de Reus a Alcover (Alcover; Alt Camp)*. Lliurada al Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- ISINGS, C. 1957, *Roman Glass from dated Finds*, Archaeologica Traiectina II, Grönningen-Djakarta.
- ROIG, J. F. 2007, "Darreres evidències d'època romana a l'actual terme d'Alcover: el camí del Molí i el Vila-sec", *Butlletí*, 114, Centre d'Estudis Alcoverencs, pàg. 45-60.
- ROIG, J. F. 2008, "El jaciment arqueològic del Vila-sec: el material ceràmic", *Butlletí*, 115, Centre d'Estudis Alcoverencs, pàg. 67-83.
- ROIG, J. F. 2009, "La bòbila romana del Vila-sec: els forns ceràmics", *Butlletí*, 116, Centre d'Estudis Alcoverencs, pàg. 44-64.
- VILLARONGA, L. 1985, *Les monedes ibèriques de Tàrraco*, Barcelona.